

Koleda, koleda, Štěpáne

aneb

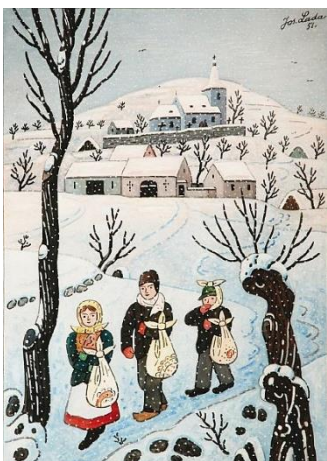
Jak se v Geršově zpívalo s Českem

Již po druhé jsme se zapojili do akce Česko zpívá koledy. Proběhla 13. prosince.

Je to akce Deníku, organizovaná společně s Českým rozhlasem. Vznikla před 12 lety v západních Čechách. Zpívá se na mnoha místech v ČR (letos se zaregistrovalo 793 míst) a nejen v ČR, ale ke zpívání se připojili i krajané v zahraničí (11 míst). Letos české vánoční písně zazněly také na Slovensku,

v Norsku, Německu, Španělsku, Francii nebo v Itálii, Kanadě a dokonce také v Kataru nebo americkém Dallasu a Texasu. Na Vysočině však mnoho míst letos registrováno nebylo. Kromě nás se v okolí zpívalo jen v Oslavici, Rudě a Vídni.

Hudba k Vánocům i času adventu neodmyslitelně patří. Každý rok vzniká spousta vánočních písní. Snad každý zpěvák má tu svoji „vánoční“. Stačí si vybrat. Jenže – koledy se právě zpíváním předávají z generace na generaci tak jako pohádky nebo pověsti a kdo z nás si je zazpívá pod stromečkem? A koledovat se už ve vánočním čase nechodí... Koledy nám odkázali naši předkové, jsou součástí našeho dědictví a měli bychom je udržet i pro potomky.

Obr: 1 Josef Lada – Koledníci

Pozn. Historie koled sahá až do 13. století a podle legendy byl prý autorem vůbec první koledy sám svatý František z Assisi. V Čechách je koledování doloženo již z předhusitského období, české vánoční koledy byly dokonce prvními písněmi v češtině – v období husitských válek se zpívaly zásadně česky a zpívaly se všude. Ale doslova rozkvět zažily v 16. a hlavně v 17. století, kdy se masově rozšířily mezi lid. Vznikaly zpěvníky a kancionály, a právě značná část jejich obsahu patřila právě vánočním písním.

Bedřich Smetana kdysi řekl: „**V hudbě život Čechů!**“, a prostí lidé totéž vyjádřili jednoduše: „**Co Čech, to muzikant**“. **A i když možná neumíme všichni zpívat, chceme si všichni užít společné zpívání a vánoční atmosféru.**

Naše zpívání je totiž hlavně o společném setkávání.

A jak to tedy všechno v Geršově proběhlo?

Letos jsme se zaregistrovali již v listopadu. Byli jsme dlouhou dobu jediní na Mezirříčsku, a přitom prý také nejmenší – a možná právě proto se o nás zajímali redaktoři Deníku a napsali o akci u nás také pár řádek.

https://zdarsky.denik.cz/zpravy_region/cesko-zpiva-koledy-a-lide-potrinacte-rozezni-i-zdarsko-20231116.html

Potom už následovaly přípravy akce, ale protože v době Adventu se sešlo mnoho různých akcí najednou, trošku jsme se obávali o účast, i když na loňský ročník se vzpomínalo v dobrém.

A přišel den D–13. prosince.

Sešli jsme se u kapličky v 18,00 hodin. Bylo nás zase přes dvacet. Trochu nás sice mrzelo, že letos nepřišly žádné děti, ale někteří už předem upozorňovali na to, že „u nich doma se marodí“. Tak snad příští rok. Tentokrát nás však, k naší radosti, přijeli podpořit i z Otína a Pavlínova.

Na organizaci akce se podíleli i mnozí sousedé. Borůvkovi přeparkovali auta a parkoviště u kapličky se stalo místem našeho sousedského setkání. Odmetli jsme sníh a shodili tající závěj ze střechy kapličky. Autobusovou čekárnu si pěkně vyzdobili, vše nasvítili, ozvučili, připravili a dopravili.

Obr: 2 I tak může vypadat okno autobusové čekárny

*Nakonec **zaplál oheň** a Dohnalovi se postarali také o dvě finské (nebo švédské?) svíce pro dokreslení nádherné atmosféry. **A mohlo se začít zpívat.***

***Zpívaly se 4 koledy a 2 vánoční písně** v pořadí podle zpěvníku. A protože nikdo z nás není zpěvák a nemáme tu ani hudebníky, kteří by nás doprovodili, použili jsme reprodukovanou hudbu. Nevadí. Koledy vždy přenáší regionální rozhlas, ale jinak máme i plán „B“, kdyby se něco po..., a tak jsem mezi „povinné koledy“ upašovala*

i jednu moravskou. Nálada se pomalu zvedala, a když jsme si všichni i zacinkali rolničkami a zapálili prskavky, zpívali či alespoň broukali si už všichni. Po „povinné části“ pak přišla ta nepovinná a písničky na přání.

K občerstvení se podával nealko horký čaj s domácím jablečným moštem od Borůvků a vánoční punč s ovocem, který vařil a naléval pan Jurkas. Dohnalovi přidali litr rumu do punče, paní Crkalová přinesla dvouhubky s domácí paštikou, paní Borůvková upekla buchtu (jak jinak než borůvkovou!), paní Jurkasová trojhránky, paní Růžičková skvělé malé koblížky a pan Sysel přinesl čokoládové piškotky. (Obrovské Děkujeme patří všem, kteří se přičinili!!!)

Obr: 3 Zpívání koled

Obr: 4 Společné foto na závěr akce (nejsou tu již všichni zúčastnění – příště musíme společné foto udělat již na začátku!)

A protože se říká, že „**Jednou je nikdy, ale dvakrát je už zvyk,**“ doufám, že tento nový zvyk se v Geršově udrží i po další léta a stane se tak tradiční akcí. No, to záleží jen na nás.

A pro ty, kdo chtějí vidět, jaké to „Zpívání“ bylo, mám tady odkaz na video na **YOU TUBE: Zpívání koled – Geršov 2023**

 <https://www.youtube.com/watch?v=qywSX3NzYTE>

(Video natočil pan Dohnal ml. a je uložené na kanále fous Gameing, který se věnuje reálnému farmaření u nás, na Vysočině.)

Pár fotografií je i **na Facebooku Akce v obci Otín.**

<https://www.facebook.com/groups/1445482635688066/>

(Děkuji Marušce Pacalové za vyvěšení a také oběma Jitkám – Dohnalové a Plachetské – za poskytnutí fotografií z akce).

A co říci nakonec?

Mnozí namítají, že **v Adventu** se koledy nezpívají. No, dobře. Pokud to věřící křesťané tak mají nastaveno, ať medituji, zpívají v Adventu roráty a prozpěvují si pro radost jenom vánoční písně, nic proti. Vždyť roráty jsou typické a zcela jedinečné zpěvy, které doprovázejí ranní mši v Adventu, jsou krásné a nemají v celé Evropě obdobu.

Pozn. (Roráty se zpívají při ranní mši v období adventu. Votivní mše k Panně Marii v ranních časných hodinách, (z latinského rorate – rosu dejte), pochází z doby Karla IV., který je zavedl jako celoroční ranní mariánské mše).

Mohla bych třeba odpovědět, že české koledy se již tradičně nesou také Svatopetrským náměstím ve Vatikánu. Letos už devátým rokem. Krajani tu zpívají společně se sestrami Boromejkami a Papežskou kolejí Nepomucenum a o krásné adventní setkání našich krajanů je velký zájem i ze strany jejich italských přátel a také náhodných poutníků. <https://www.youtube.com/watch?v=YwUewjZhsNM>. A co je dobré pro Vatikán, je dobré i pro Geršov, ne? Ne, nebudu se pouštět do polemik.

Prostě a jednoduše: myslím si, že adventní období by nemělo být plné shonu a stresu. Každý člověk by si měl dopřát i během Adventu sváteční náladu a to veselé těšení se na Vánoce. Ne na dárky, to přenechme dětem, ale na to, že vykročíme z celoroční každodennosti, že se můžeme potkávat s blízkými, s kamarády, se sousedy, prostě s lidmi. Sdílet své emoce. Pociťit, že na své problémy tu nejsem na světě sám a sdělená radost se násobí. Jen jde o to, udělat si čas. Jde to. Vždycky mohu, pokud chci. Kdy jindy? Vždyť Vánoce bývají jen jednou do roka.

A aby toho nebylo málo, sešli jsme se nakonec v Geršově i na Štěpána večer.

Děkuji všem.

Vaše kronikářka Mirka